

RADA POWIATU
w Żywcu
ul. Krasieńskiego 13
34-300 ŻYWIEC

UCHWAŁA NR XV/107/2025
RADY POWIATU W ŻYWCU

z dnia 31 marca 2025 r.

2.11.6.6 - 8.04.2025
ole

W P L Y N Ę Ł O
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŻYWCU
08-04-2025
L.dz. 4941/25

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2024

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.), art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt. 15 i 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

**Rada Powiatu w Żywcu
uchwała co następuje:**

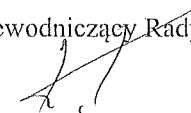
§ 1.

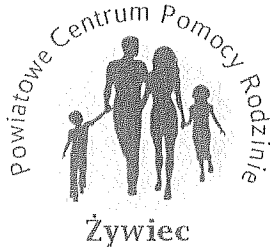
Przyjąć sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wiesław Sypta

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2024

Niniejsze sprawozdanie zawiera:

- sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 76 ust.4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Żywieckim na lata 2024-2026,
- sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żywieckim na lata 2021-2025.

Spis treści

1. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego za rok 2024	3
1.1. Struktura rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Żywieckiego.....	3
1.2. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych.....	4
1.2.1. Plan pomocy dziecku oraz indywidualny program usamodzielniania	6
1.3. Poradnictwo psychologiczne dla rodzin zastępczych w PCPR	7
1.4. Współpraca z placówką opiekuńczo-wychowawczą w Żywcu	7
1.5. Współpraca PCPR jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z innymi podmiotami....	8
1.5.1. Współpraca PCPR z Ośrodkiem Adopcyjnym	9
1.6. Koszty utrzymania systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego.....	9
1.7. Monitoring realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2027.	10
2. Działania z zakresu interwencji kryzysowej i realizacji „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających przemocy domowej w Powiecie Żywieckim w latach 2023-2027” za rok 2024.....	12
2.1. Interwencja kryzysowa.....	12
2.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	12
3. Wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w roku 2024 i realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żywieckim na lata 2021-2025.....	14
3.1. Rehabilitacja społeczna.....	15
3.2. Rehabilitacja zawodowa.....	18
3.3. Realizacja programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON.....	19
3.3.1. Program Aktywny Samorząd.....	19
3.3.2. Program Wyrównywanie różnic między regionami III.....	20
3.3.3. Program Samodzielność-Aktywność-Mobilność Mieszkanie dla Absolwenta.....	20
4. Zadania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu w roku 2024	21
5. Obsługa Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.....	23
6. Dom Pomocy Społecznej	23
7. Środowiskowy Dom Samopomocy.....	23
8. Realizacja programów.....	24
9. Realizacja zadań wobec obywateli Ukrainy w zakresie pieczy zastępczej	25
10. Sprawozdanie finansowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2024r.....	26
11. Wykaz potrzeb na rok 2025	27

1. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego za rok 2024.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu na mocy Zarządzenia Starosty Nr 35/2011 z dnia 19.10.2011r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na obszarze Powiatu Żywieckiego. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, w Centrum funkcjonuje Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, oraz Zespół ds. świadczeń, odpowiedzialne za prawidłowe realizowanie zadań z zakresu pieczy zastępczej w wymiarze merytorycznym jak i finansowym.

W Zespole ds. pieczy zastępczej w roku 2024 zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Praca koordynatorów uzupełniana była poprzez działania 2 psychologów oraz 2 pracowników socjalnych realizujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.1.Struktura rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Żywieckiego.

Zgodnie z założeniami ww. ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodzina zastępcza spokrewniona
- rodzina zastępcza niezawodowa
- rodzina zastępcza zawodowa
- rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego
- rodzinne domy dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku w Powiecie Żywieckim funkcjonowało 80 rodzin zastępczych, w których łącznie przebywało 141 dzieci.

Tab. 1 Podział rodzin zastępczych wg form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego na koniec 2024 roku.

Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione	32	45
Niezawodowe	41	58
Zawodowe	5	20
Rodzinne domy dziecka	2	18
Razem	80	141

Tab. 2 Liczba rodzin i dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w poszczególnych gminach Powiatu Żywieckiego w roku 2024.

Gmina	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Koszarawa	1	2
Jeleśnia	4	8
Świnna	3	3
Ślemień	0	0
Gilowice	0	0
Czernichów	1	1
Milówka	6	19
Węgierska Górka	12	34
Rajcza	4	5
Ujsoły	3	4
Łodygowice	7	13
Łękawica	1	1
Radziechowy- Wieprz	14	19
Lipowa	10	14
Żywiec	14	18

1.2. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych.

W ramach podejmowanych obowiązków koordynatorzy oraz pracownicy socjalni starali się regularnie odwiedzać rodziny zastępcze prowadząc rozmowy na temat funkcjonowania rodzin, występowania u dzieci ewentualnych problemów opiekuńczo – wychowawczych czy zdrowotnych. Koordynatorzy/ Pracownicy socjalni rodzinnej pieczy zastępczej w ramach podejmowanych obowiązków pozostawali w stałym kontakcie osobistym, telefonicznym, mailowym z rodziną zastępczą. Na podstawie dokonanej we współpracy z rodziną zastępczą diagnozy, a także zgłoszonych przez rodzinę zastępczą potrzeb obejmowało się ją wsparciem i udzielało pomocy. Zakres pomocy koordynatora w danej rodzinie zastępczej był ustalany indywidualnie w zależności od potrzeby konkretnej rodziny.

W trakcie każdego spotkania z rodziną zastępczą sporządzane były notatki służbowe w których ustalano bieżącą sytuację dziecka i rodziny zastępczej oraz inne niezbędne dokumenty. Przeprowadzano, zarówno z rodziną jak i dziećmi, rozmowy wspierające, motywujące, a także dyscyplinujące. Udzielano poradnictwa dotyczącego funkcjonowania dziecka i rodziny.

W ramach specjalistycznego poradnictwa dzieci i młodzież a także rodziny zastępcze miały możliwość korzystania z pomocy psychologicznej (którą świadczą psycholodzy zatrudnieni na podstawie umowy o świadczenie usług), poradnictwa prawnego i socjalnego, a także mogły uzyskać informację o przysługujących im innych formach wsparcia (realizowanych nie tylko przez PCPR) i procedurach ich uzyskania.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni opracowywali przy współpracy z asystentem rodziny/pracownikiem socjalnym oraz rodziną zastępczą, plan pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, w którym zawarto działania zmierzające do prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dziecka, metody pracy oraz wykonawców i termin realizacji działań. Plan pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej był poprzedzony diagnozą dziecka sporządzoną przez koordynatora lub pracownika socjalnego, na podstawie posiadanej dokumentacji, rozmowy z rodziną zastępczą oraz obserwacji. Diagnoza dziecka

zawiera informację na temat rozwoju dziecka, funkcjonowania oraz zainteresowań a także sytuacji zdrowotnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywano także oceny okresowej rodziny zastępczej celem mobilizowania ich do większej dbałości o powierzone dziecko, a także weryfikowania prawidłowości w sprawowanej opiece. W ramach podejmowanych obowiązków koordynatorzy wypełniali zadania wynikające z art. 77 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz dodatkowo pracownicy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej podejmowali następujące zadania:

- dokonywali oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, która była przeprowadzana co 6 miesięcy, a w przypadku dzieci do 3 roku życia co 3 miesiące, po których sporządzali opinie do sądu,
- stale monitorowali sytuację w rodzinie celem właściwego i szybkiego reagowania na dostrzeżone nieprawidłowości lub zgłaszane trudności,
- sporządzali wnioski i przygotowywali dokumentację do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci,
- zgłaszali do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- poszukiwali kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- współpracowali na rzecz rodzin zastępczych ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z asystentami rodzinnymi i pracownikami ośrodków pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, ośrodkami adopcyjnymi a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- wspierali pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej w procesie usamodzielnienia.

Wśród problemów występujących w rodzinach zastępczych można wymienić problemy zdrowotne, emocjonalne, edukacyjne w związku z którymi konieczne było kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych, współpracy z psychologami i pedagogami, szkołami. Podejmowana była również praca indywidualna z wychowankiem, celem zmotywowania go do kształcenia i udziału w zajęciach szkolnych. Zachęcano rodziny zastępcze do podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych i korzystania z dostępnego poradnictwa oraz szkoleń oferowanych przez PCPR.

W ramach obligatoryjnych działań podejmowano również kompleksowe wsparcie nowych rodzin zastępczych, tj. pomoc formalna związana z przygotowaniem dokumentacji, współpraca z sądem na rzecz rodziny, udzielanie informacji o prawach i obowiązkach wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, informowanie o możliwości korzystania z porad prawnych bądź psychologicznych.

Poza działaniami dla rodzin zastępczych wynikającymi z przepisów prawnych, PCPR podejmował i organizował wiele innych przedsięwzięć, które wspomagały rodziny zastępcze np.: pozyskano na działania dla rodzin zastępczych zarówno środki finansowe jak i rzeczowe.

W czerwcu odbył się „Piknik rodzicielstwa zastępczego” dla rodzin zastępczych. W grudniu zorganizowano spotkanie mikołajkowe, na którym wszystkie dzieci zostały obdarowane prezentami pozyskanymi od sponsorów.

W przypadku problematycznych relacji między rodziną zastępczą, a rodziną biologiczną dziecka pracownicy działu ds. pieczy zastępczej współpracowali z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi OPS oraz kuratorami, udzielali informacji na temat rozwiązań prawnych i procedur sądowych, w ostateczności zaś odwoływali się do mediacji rodzinnych.

Zgodnie z zapisami ustawy, na organizatorze rodzinnej pieczy zastępczej spoczywa obowiązek dokonywania oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej, a także wywiązywania się rodziców zastępczych z pełnionej roli. Dlatego też pracownicy PCPR brali także udział w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. PCPR w roku 2024 kontynuował promowanie rodzicielstwa zastępczego i poszukiwanie kandydatów na rodziców zastępczych poprzez stronę internetową, ogłoszenia odczytywane w Kościołach, radio.

1.2.1 Plan pomocy dziecku oraz Indywidualny program usamodzielnienia

Jednym z obligatoryjnych zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie jest tworzenie – przy ścisłej współpracy z rodzicami zastępczymi, oraz pracownikami OPS planu pomocy dziecku modyfikowanego w razie potrzeby i dostosowywanego do bieżących potrzeb dziecka. Jego realizacja wymaga podjęcia przez koordynatorów oraz pracowników socjalnych współpracy z zewnętrznymi specjalistami (głównie pedagogami oraz psychologami). Pełna diagnoza sytuacji dziecka i zaplanowanie optymalnych działań celem udzielenia wsparcia oraz zaplanowania przyszłych działań pomocowych wymagała też częstokroć współpracy z asystentami rodzin biologicznych i pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, pracownikami oświaty i kuratorami sądowymi oraz społecznymi.

Zespół ds. pieczy zastępczej odpowiedzialny był także za nadzór procesu usamodzielniania wychowanków, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom (pracy nad Indywidualnym programem usamodzielniania) i pomocy w wypełnianiu dokumentacji oraz wdrażania w przepisy prawne.

Pod opieką pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej w roku 2024 znajdowało się łącznie 79 pełnoletnich wychowanków (którzy opuścili rodzinną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą). Z każdym usamodzielnianym wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej prowadzona jest praca, która ma na celu pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy oraz pomoc w rozwiązywaniu napotykaných trudności. Każdy wychowanek pomimo usamodzielniania pozostaje w stałym kontakcie z PCPR do zakończenia procesu usamodzielniania, maksymalnie do ukończenia 26 roku życia.

Zgodnie z art. 145 ust. 4 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności sporządzany jest Indywidualny program usamodzielniania, w którego wykonanie pracownicy Zespołu pieczy zastępczej angażowali się we wzmożony sposób w przypadkach, kiedy opiekunowie lub same osoby usamodzielniające się sygnalizowały trudności w przebiegu procesu usamodzielniania.

W 2024 roku sporządzono łącznie 19 Indywidualnych Programów Usamodzielniania z osobami osiągniętymi pełnoletność w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.3 Poradnictwo psychologiczne dla rodzin zastępczych w PCPR.

W ramach działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie udzielane jest wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci, poprzez pomoc psychologiczną. W roku 2024 wsparcie to było realizowane poprzez:

- Udzielanie porad rodzinom zastępczym znajdującym się pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. Spotkania te dotyczyły zarówno jednorazowej porady, jak i bardziej systematycznej pracy z opiekunami zastępczymi lub dziećmi, służącej głównie poprawie ich wzajemnych relacji i komunikacji, odreagowaniu i kształtowaniu umiejętności otwartego wyrażania swoich potrzeb i emocji oraz zrozumieniu pewnych stanów i konsekwencji wynikających z procesu rozwoju dzieci.
- Prowadzenie spotkań indywidualnych z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych, których celem było m. in. przeprowadzenie diagnozy występujących problemów, udzielenie wsparcia w radzeniu sobie z dotychczasowymi przeżyciami, usprawnianie rozwoju psychoruchowego bądź funkcjonowania emocjonalno-społecznego.
- Udzielanie wsparcia psychologicznego pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.
- Przeprowadzenie konsultacji w ramach interwencji kryzysowej dla osób w trudnej sytuacji, w tym regularnych spotkań indywidualnych.
- Uczestnictwo w okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, w tym - w razie potrzeby - konsultacja aktualnych problemów i trudności występujących u dzieci lub pozostałych członków rodziny.
- Uczestnictwo w spotkaniu rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych.

W ramach wsparcia psychologa odbyło się 255 konsultacji. Psycholog założył 24 karty poradnictwa. W ramach pracy z rodzinami zastępczymi w stałym i regularnym kontakcie z psychologiem w 2024 roku były 24 rodziny, w tym 31 dzieci. Ponadto psycholog uczestniczył w posiedzeniach, gdzie omawiano sytuację rodzin zastępczych korzystających z pomocy psychologicznej.

1.4 Współpraca z Placówką opiekuńczo-wychowawczą w Żywcu.

W ramach zadań ustawowych PCPR realizuje postanowienia Sądu Rejonowego w Żywcu dotyczące umieszczenia małoletnich dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Realizacja postanowień polega na zabezpieczeniu miejsca w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla małoletnich (poszukiwanie miejsca odbywa się poprzez rozesłanie e-maili, listów do innych powiatów oraz rozmów telefonicznych w sprawie wolnego miejsca i ewentualnej możliwości umieszczenia małoletnich w pieczy instytucjonalnej). W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego są umieszczane dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

PCPR, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej gromadzi i przekazuje dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz zespołowi do spraw okresowej oceny sytuacji

dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy następujące informacje oraz dokumentację dotyczące dziecka:

- 1) informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie,
- 2) szczegółowe informacje o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacje o rodzeństwie,
- 3) odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica,
- 4) orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej,
- 5) dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień,
- 6) dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- 7) diagnozę psychofizyczną dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno-wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją,
- 8) plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust.1 pkt 1, przekazany przez asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny — przekazaną przez gminę informację o sytuacji rodziny.

Ponadto PCPR jest zobowiązane do współpracy z Kuratorami Zawodowymi przy Sądzie Rejonowym w Żywcu w trakcie odebrania dzieci z miejsca zamieszkania do miejsca, gdzie będzie realizowana instytucjonalna piecza zastępcza. Pracownik PCPR również poza organizacją miejsca pobytu dziecka, organizuje również dowóz i koordynację działań mających na celu zabezpieczenie dziecka. Ponadto pracownicy PCPR gromadzą dokumentację dotyczącą ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka lub dzieci w pieczy zastępczej, jak również dokumentację potwierdzającą faktyczny stan materialny i majątkowy rodziców biologicznych celem zabezpieczenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletnich. Na dzień 31 grudnia 2024 roku w Placówce opiekuńczo-wychowawczej w Żywcu przebywało 12 dzieci.

1.5 Współpraca PCPR jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z innymi podmiotami

PCPR współpracował w roku 2024 w zakresie realizacji swoich zadań wynikających z pełnienia roli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z następującymi podmiotami:

- sądami rodzinnymi (w zakresie przygotowywania opinii o całokształcie sytuacji dziecka i okresowej oceny sytuacji dziecka oraz realizacji postanowień o zabezpieczeniu dziecka)
- gminnymi ośrodkami pomocy społecznej (w zakresie oceny sytuacji dziecka i partycypowania gmin w kosztach utrzymania pieczy zastępczej)
- kuratorami sądowymi w zakresie realizacji właściwych postanowień sądu
- ośrodkiem adopcyjnym w sprawach dzieci z uregulowaną sytuacją prawną
- instytucjami oświaty (tzn. ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie przebywający w pieczy zastępczej, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi) względem monitorowania przebiegu edukacji dzieci
- podmiotami leczniczymi, w kontekście uzyskania specjalistycznej pomocy zdrowotnej.

W ramach współpracy z innymi podmiotami oraz realizacji postanowień sądowych w sprawach dotyczących zabezpieczenia małoletnich, pracownicy Zespołu ds. pieczy brali udział we wszystkich interwencjach dotyczących odebrania dzieci i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

1.5.1 Współpraca PCPR z Ośrodkiem Adopcyjnym

Do Ośrodka Adopcyjnego w Bielsku-Białej w 2024 roku zgłoszono 17 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu przysposobienia. W efekcie prowadzonej współpracy z Sądem Rodzinny oraz Ośrodkiem Adopcyjnym 5 dzieci zostało przysposobionych.

1.6 Koszty utrzymania systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego.

Tab.3 Świadczenia dla rodzin zastępczych wypłacone ze środków Powiatu Żywieckiego w 2024 roku.

Liczba dzieci	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł.)
141	2 474 000,00

Źródło: opracowanie własne

Tab.4 Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej wypłacone ze środków Powiatu Żywieckiego w roku 2024.

Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	Kwota wypłaconych świadczeń (w zł.)
79	465 235,00

Źródło: opracowanie własne

W 2024 żaden wychowanek młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii i zakładów poprawczych nie zwrócił się z wnioskiem o wypłatę pomocy pieniężnej.

Tab.5 Wydatki poniesione w roku 2024 na dzieci pochodzące z Powiatu Żywieckiego, umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (na mocy porozumień).

Liczba dzieci	Roczny koszt utrzymania (w zł)
22	700 997,70

Tab.6 Dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej na terenie Powiatu Żywieckiego w roku 2024 (dochody Powiatu).

Liczba dzieci	Roczny koszt utrzymania (w zł)
36	501 458,36

Tab.7 Wydatki Gmin z terenu Powiatu Żywieckiego ponoszone na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w roku 2024.

Gmina pochodzenia dziecka	Liczba dzieci	Kwota ponoszonych wydatków (w zł.)
Lipowa	6	36 501,76
Czernichów	6	53 960,81
Żywiec	52	590 695,08
Radziechowy Wieprz	19	279 354,41
Świnna	4	16 416,69
Węgierska Górka	20	196 861,29
Milówka	5	57 521,06
Jeleśnia	28	280 134,20
Ujszoły	7	55 403,11
Rajcza	3	23 337,08
Łękawica	3	27 724,28
Koszarawa	2	25 642,54
Łodygowice	2	38 529,63
Gilowice	3	13 041,55
Ślemień	1	565,48
RAZEM	161	1 695 688,97

Źródło: opracowanie własne

1.7. Monitoring realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za lata 2024-2027.

Cel główny – rozwój, wzmacnianie i profesjonalizacja rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych tj.:

- 1) Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.
- 2) Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
- 3) Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych uwzględniające zgłaszane potrzeby oraz zapewnienie pomocy specjalistycznej.
- 4) Zapewnienie rodzinom zastępczym diagnozy psychologicznej w celu uzyskania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
- 5) Wsparcie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
- 6) Rozwój zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi cykliczne kampanie społeczne dotyczące pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze. Kampania ta polega na rozsyłaniu informacji do parafii całego powiatu. Informacje te są odczytywane w kościołach, a także umieszczane są na tablicach ogłoszeń. Również na stronach internetowych PCPR i Starostwa Powiatowego w Żywcu umieszczony jest apel dotyczący poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych. Stronę organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Żywcu na Facebooku obserwuje 481 osób. Strona Organizatora została wyświetlana średnio ponad 2 tys. razy. Pozyskiwanie kandydatów odbywa się, także za pośrednictwem Radia Eska. Pracownicy PCPR promowali rodzicielstwo zastępcze w trakcie obchodów Święta Wojska Polskiego w Rychwałdzie (15.08.2024r.) oraz trakcie wydarzenia „Pomarańczowa Energia” w Żywcu (25.10.2024r.). W lokalnych mediach ukazywały się także informacje o prowadzeniu naboru dla kandydatów na rodziny zastępcze. W 2024 r. swoją gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zgłosiło 18 rodzin.

Zastosowane sposoby pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

przyniosły wymierny efekt w postaci 12 rodzin, które zgłosiły swoją gotowość do pełnienia tej funkcji.

W roku 2024 PCPR przeprowadził 12 wstępnych kwalifikacji niezawodowe rodziny zastępcze z czego 11 rodzin otrzymało pozytywną wstępną kwalifikację. Dodatkowo PCRR przeprowadził na zlecenie sądu 5 kwalifikacji na rodziny. Zostały zorganizowane dwa cykle szkoleń dla niezawodnych rodzin zastępczych (pierwsze w okresie 25.11.2023r. do 03.02.2024r. oraz drugie od 28.09.2024r. – w trakcie). Do pierwszego szkolenia zostało zaproszonych 6 rodzin z czego dwie rodziny nie przystąpiły do szkolenia. O przeszkolenie w ramach drugiego cyklu szkolenia wystąpiło 9 rodzin. Jednak dwie rodziny z różnych przyczyn nie rozpoczęły szkolenia. Dla zawodowych rodzin zastępczych zostało zorganizowane szkolenie w terminie 8.06.2024r. do 22.06.2024r. do szkolenia przystąpiło 5 rodzin. Wszystkie szkolenia odbywają się w pomieszczeniach PCPR w Żywcu w terminach dogodnych dla kandydatów. Kwalifikacje do pełnienia funkcji niezawodowych rodzin zastępczych otrzymało 21 osób, a 8 osób do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Na zlecenie Sądu została przeprowadzona kwalifikacja w stosunku do 6 rodzin spokrewnionych.

W 2024 r. zostało utworzonych 17 rodzin zastępczych z czego 6 spokrewnionych i 11 niezawodowych. Powiat przekształcił dwie rodziny niezawodowe w rodziny zastępcze zawodowe.

Na stronie internetowej PCPR oraz na profilu Facebook pieczy zastępczej umieszczane są informacje o szkoleniach, warsztatach i webinarach skierowanych do opiekunów zastępczych. Do rodzin zastępczych były także przekazywane różne materiały edukacyjne.

W 2024 r. w PCPR funkcjonowała grupa wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Rodziny spotykały się cyklicznie raz w miesiącu, grupa moderowana była przez psychologa. Rodziny zastępcze oraz ich wychowankowie mogą korzystać ze wsparcia psychologa zatrudnionego przez PCPR i wyspecjalizowanego w pracy z dziećmi z pieczy zastępczej. Również osoby dorosłe mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej. Godziny konsultacji i terapii są ustalane indywidualnie, dostosowane do potrzeb osób korzystających. Rodziny zastępcze w sposób ciągły mogą korzystać z pomocy i wsparcia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny otrzymują informacje, gdzie mogą liczyć na pomoc i wsparcie poza PCPR np. w poradniach psychologiczno -pedagogicznych czy u innych specjalistów w zależności od indywidualnych potrzeb. Pracownicy są w kontakcie osobistym, telefonicznym i zdalnym z rodzinami zastępczymi. Rodziny zastępcze w sposób ciągły mają możliwość korzystania z ich pomocy. Rodziny zastępcze mogą korzystać z bezpłatnej pomocy prawnej, która jest świadczona m.in. w PCPR w Żywcu.

We wskazanym okresie w ramach działalności PCPR specjalistycznym wsparciem zostało objętych 24 rodziny zastępcze / wychowanków pieczy zastępczej. Łącznie udzielono 255 porad.

PCPR w Żywcu zapewniał rodzinom zastępczym diagnozę psychologiczną w celu wydania opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Skierowano na badania psychologiczne w celu wydania opinii 34 rodziny zastępcze. Były to zarówno istniejące rodziny zastępczej jak i kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Psycholog posiadający stosowne uprawnienia i odpowiednie narzędzia przeprowadził i wydał 34 diagnozy i opinie.

W roku 2024 sporządzono 19 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej. Świadczeniami finansowymi w roku 2024 objętych było 79 wychowanków. Łączna kwota wypłaconych świadczeń za powyższy okres wyniosła 465 235,00 zł.

Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w okresie objętym ewaluacją było

objętych 5 usamodzielniający się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Pracownicy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej podnosili swoje kwalifikacje zawodowe i poziom wiedzy poprzez udział w trzech szkoleniach.

2. Działania z zakresu interwencji kryzysowej i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających przemocy domowej w Powiecie Żywieckim na lata 2023-2027 za rok 2024r.

2.1. Interwencja kryzysowa.

Powiat Żywiecki realizuje zadania związane z interwencją kryzysową za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i działającego w jego ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Podejmowane działania w ramach działalności PIK ukierunkowane są na zapobieganiu, utracie, bądź też przywróceniu równowagi osobie/rodzinie, która na skutek różnorodnych trudnych sytuacji życiowych, znajduje się w szczególnym rodzaju stresu dezorganizującym całokształt jej funkcjonowania. Efektem działań PIK ma być przywrócenie klientowi równowagi, zdolności do jego samodzielnego działania oraz autonomia.

Dyżury w PIK pełnione są dwa razy w tygodniu poniedziałek i czwartek od godziny 7.00 do 15.00 w ramach działalności PCPR, a od 15.00 do 17.00 w ramach działalności PIK. Udogodnieniem, które wynika z popołudniowych dyżurów jest także to, że w tym czasie w PCPR biura już są nieczynne i nie ma klientów co zapewnia poczucie anonimowości i bezpieczeństwa klientom, którzy niejednokrotnie są w dużym stresie. W przypadku wystąpienia zdarzenia wymagającego wyjazdu w teren, pracownicy są informowani o tym za pośrednictwem telefonu alarmowego, którego numer jest do dyspozycji instytucji pomocowych. W sytuacji, gdy pojawi się konieczność interwencji psychologicznej na miejscu zdarzenia, instytucje kontaktują się z dyżurującym pracownikiem, który w porozumieniu z dyrektorem organizuje interwencję wyjazdową, bez względu na godzinę i dzień tygodnia. W 2024r. sporządzono 21 kart klientów zgłaszających się do PIK, oraz karta z interwencji prowadzonej w terenie.

W roku 2024 udzielono pomocy i wsparcia realizując następujące zadania:

- przeprowadzono 22 interwencji w ramach interwencji kryzysowej dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej, spowodowanej stosowaniem przemocy, utratą osoby bliskiej, śmierć samobójczą.
- współpracowano z Gminnymi Komisjami ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, z Zespołami Interdyscyplinarnymi z poszczególnych gmin powiatu żywieckiego, z Sądem, Prokuraturą, Policją z organizacjami pozarządowymi.
- Zapewniono poradnictwo dla osób szukających pomocy i schronienia.

2.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Powiat Żywiecki realizuje „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej Oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027”. Adresatami programu są m.in. osoby doznające przemocy domowej, w tym dzieci, osoby stosujące przemoc domową oraz instytucje zajmujące się szeroko rozumianą pomocą rodzinie. Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej zakłada następujące kierunki działań: działania profilaktyczne, działania interwencyjne, działania wspierające, jak również działania korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne.

Przemoc domowa jest zjawiskiem, które dotyka wiele osób i rodzin, co potwierdzają dane ogólnopolskie, jak i te o wymiarze lokalnym. Uwikłane w przemoc są rodziny lub osoby wspólnie zamieszkujące, bez względu na status społeczny, czy ekonomiczny. Grupą szczególnie potrzebującą wsparcia są dzieci, osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, które są szczególnie zagrożone i dotknięte problemem przemocy ze strony domowników. Istnieje zatem potrzeba podejmowania kompleksowych działań skierowanych do osób doświadczających przemoc, świadków przemocy i osób stosujących przemoc domową. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga zaangażowania wielu służb, instytucji i ciągłego udoskonalania systemu pomocy. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do wspólnej realizacji zadań, daje nam szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy, co niewątpliwie wiąże się ściśle z oczekiwaniami społecznymi mieszkańców naszego powiatu.

Powiat realizuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, które zostały zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Do zadań własnych Powiatu należy, opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą oraz opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doświadczających przemoc domowej, a także zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia i interwencji kryzysowej. Natomiast do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej, a także opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Powiat Żywiecki realizuje swoje zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. W ramach zadań własnych prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne dla rodzin i osób indywidualnych. Bardzo często osoby zgłaszające się do specjalisty znajdują się w sytuacji długotrwałego doświadczania traumy, niejednokrotnie komunikując wielowarstwowe problemy. Znaczącą grupę osób potrzebujących pomocy stanowią osoby doświadczające przemocy domowej, często wymagając pracy z całą rodziną. Kolejnym zadaniem realizowanym przez PCPR jest interwencja kryzysowa. Podejmowane działania w tym zakresie prowadzone są w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Klientom znajdującym się w kryzysie rodzinnym oferowana jest również pomoc w formie mediacji rodzinnych. Celem mediacji jest umożliwienie spotkania się stron, które wspólnie mogą ustalić sporne kwestie oraz wypracować w tym zakresie porozumienie.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej, w roku 2024 została zrealizowana 1 edycja **programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową**. Całkowity koszt programu wyniósł: 12 994,54 zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Liczba osób skierowanych na program 13, liczba osób które ukończyły program to 8.

Uczestnikami obu Programów są osoby skierowane przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej takie jak: Gminne Zespoły Interdyscyplinarne, Zespoły Kuratorów Sądowych i Policję.

3. Wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w roku 2024 i realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żywieckim na lata 2021-2025.

Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednorodnej grupy. Mogą być niepełnosprawne pod względem fizycznym, intelektualnym lub psychicznym. Mogą być niepełnosprawne od urodzenia, wczesnego dzieciństwa lub nabyć niepełnosprawność na kolejnych etapach swojego życia. Niepełnosprawność może nieznacznie wpływać na funkcjonowanie w życiu, ale też może mieć poważny wpływ na codzienne życie i wymagać znacznego wsparcia i pomocy. Niestety grupa tych osób jest szczególnie narażona na dyskryminację czy też wykluczenie społeczne. Napotykają mnóstwo barier w postaci utrudnień architektonicznych, komunikacyjnych, informacyjnych, czy też psychologicznych, prawnych, ekonomicznych i społecznych, które dezorganizują im życie. Dlatego też ciągle duże znaczenia ma wsparcie ze strony społeczeństwa.

Zgodnie z art. 35a ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych powiat zobowiązany jest do opracowania, realizacji oraz ewaluacji – zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych – powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Fundamentalnym założeniem Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Żywieckim na lata 2021- 2025 jest podjęcie systemowych działań zmierzających do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez usuwanie barier architektonicznych, społecznych, psychologicznych i prawnych, promocję praktyk integracyjnych oraz stworzenie warunków zapewniających pełną partycypację osób z niepełnosprawnościami w życiu gospodarczym, politycznym, kulturalnym i społecznym.

Cele strategiczne oraz szczegółowe wyznaczające ramy działania przyjęte w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Żywieckim pozostają spójne z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Żywieckiego. Działania podejmowane w ramach realizacji Programu koncentrują się na następujących priorytetach: niezależne życie, dostępność, edukacja, praca, warunki życia i ochrona socjalna, zdrowie, budowanie świadomości oraz koordynacja, zgodnie ze wskazaniami Strategii Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030.

Główne działania podejmowane w obszarze rozwiązywania problemu niepełnosprawności obejmujące swym zakresem zapisy Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz odnoszące się do problemu niepełnosprawności będące integralną częścią Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Żywieckim na lata 2021-2025, zrealizowane były w roku 2024 przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu.

W tym celu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki finansowe, aby złagodzić potrzeby tych osób na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.

W roku 2024 Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczył na realizację zadań, określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, wyliczonych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym, środki w wysokości 7 176 272,00 zł. Realizując cele rehabilitacji społecznej i zawodowej środki PFRON przeznaczane są w Powiecie Żywieckim na realizację zadań bieżących oraz dofinansowanie kosztów działalności

dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej. Dofinansowania w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej obejmują realizację następujących zadań:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych;
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej.

3.1 Rehabilitacja społeczna

Turnusy rehabilitacyjne.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych jest jedną z podstawowych form rehabilitacji społecznej, która ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Turnus rehabilitacyjny to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności i rozwijania kontaktów społecznych.

Warunkiem otrzymania dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego jest udokumentowanie faktu niepełnosprawności uczestnika i spełnienie kryterium dochodowego. Wysokość dofinansowania wynosi odpowiednio:

- 30% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i nie pracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności;
- 27% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 25% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

O dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych w 2024 roku ubiegały się 264 osoby niepełnosprawne. Liczba osób starających się o dofinansowanie wraz z opiekunami wynosiła w sumie 408 osób. Wyplacono dofinansowania w łącznej wysokości 476 811,00 zł. dla 171 osób niepełnosprawnych. Wśród tych osób znajdowały się 94 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 46 osób ze stopniem umiarkowanym oraz 31 osób do 16 roku życia posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Liczba opiekunów, którym udzielono dofinansowania wyniosła 71 osób.

Likwidacja barier.

Barier architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się są jednym z ograniczeń utrudniających często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z prawa do pełnego życia i zaspokojenia swoich potrzeb na równi z osobami pełnosprawnymi.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

— **architektoniczne**

W 2024 roku złożono 86 wniosków, ale w ramach posiadanych środków zawarto 57 umów na likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, mających trudności w samodzielnym poruszaniu się. W ramach w/w zadania wypłacono dofinansowania w łącznej wysokości 698 900,00zł.

— **w komunikowaniu się**

W 2024 roku złożono 32 wnioski głównie o dofinansowanie zakupu komputerów, telefonów dla osób niewidomych, programów Mówik. Zgodnie z podziałem środków PFRON na zadanie: likwidacja barier w komunikowaniu się zostało przeznaczonych 50 000,00 zł co pozwoliło na zawarcie 25 umów. W efekcie rozliczeń wypłacono kwotę na powyższe zadanie w wysokości 49 093,40 zł.

— **techniczne**

W roku 2024 w ramach likwidacji barier technicznych złożono 62 wnioski, zawarto 50 umów dot. w/w zadania, głównie na dofinansowanie łóżek rehabilitacyjnych, koncentratorów tlenu i podnośników. Wypłacono kwotę w łącznej wysokości 271 906,60 zł.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, turystyki i rekreacji dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich potrzeb osób niepełnosprawnych, warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nie objętej dofinansowaniem ze środków Funduszu. Maksymalna wysokość dofinansowania ze środków PFRON wynosi do 60% kosztów zadania.

W ramach dofinansowania sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych, w 2024 r. złożone zostały 4 wnioski (nabór do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację). Zawarto 4 umowy, 1 umowa została rozwiązana z przyczyn niezależnych od wnioskodawcy. Na realizację zadań przeznaczona była kwota w wysokości 28 000,00 zł. Wypłacona kwota dofinansowania w 2024r. wynosiła 22 000,00 zł. W ramach przyznanych środków organizacje pozarządowe zorganizowały wyjazdy integracyjne i imprezy sportowe udział w których wzięły łącznie 103 osoby niepełnosprawne z terenu powiatu żywieckiego.

Dofinansowanie zaopatrzenia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podejmuje również działania w kierunku finansowania zaopatrzenia sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne:

- posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności; jeżeli średni miesięczny dochód podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 65% w przypadku osoby samotnej.

Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne.

Wniosek osoby niepełnosprawnej o dofinansowanie ze środków PFRON, poza właściwym drukiem, musi zawierać kopię orzeczenia o niepełnosprawności, dokument potwierdzający cenę środka pomocniczego lub przedmiotu ortopedycznego, kopię zlecenia na zaopatrzenie w środki pomocnicze lub przedmioty ortopedyczne potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie.

W roku 2024 złożono 1228 wniosków, dotyczących głównie pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych, systemów FM, aparatów do leczenia bezdechów, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwoleżynowych, obuwia ortopedycznego, protez ortopedycznych itp. Na dofinansowania w/w środków przekazano kwotę w łącznej wysokości **1.180.196,00 zł**.

Sprzęt rehabilitacyjny.

Wniosek osoby niepełnosprawnej o dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, poza właściwym drukiem, musi zawierać kopię orzeczenia o niepełnosprawności, dokument potwierdzający cenę sprzętu rehabilitacyjnego oraz zaświadczenie lekarskie określające rodzaj i zakres niepełnosprawności, potwierdzające konieczność zakupu danego sprzętu. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Podstawę dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny ze środków PFRON stanowi umowa zawarta przez Dyrektora PCPR z osobą niepełnosprawną lub jej przedstawicielem ustawowym.

W 2024 roku złożono 15 wniosków. Na zakup tych sprzętów, ze środków PFRON przeznaczono łączną kwotę w wysokości 40.000,00 zł.

Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Warsztat terapii zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności i posiadające w swoim orzeczeniu o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej.

W roku 2024 PFRON przekazał na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Powiecie Żywieckim łączną kwotę 4 437 365,00 zł, w tym dla WTZ w Gilowicach kwotę 3 403 296,00 zł oraz dla WTZ przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu kwotę 1 034 069,00 zł. Powiat Żywiecki przekazał w ramach środków własnych kwotę łączną w wysokości 493 040,55 zł w tym dla WTZ w Gilowicach kwotę 378 144,00 zł oraz dla WTZ przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu kwotę 114 896,55 zł. Na podstawie wskazań do terapii zajęciowej zawartych w orzeczeniach o stopniach niepełnosprawności, wydanych przez właściwy organ, do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Powiecie Żywieckim w 2024 roku uczęszczało 137 uczestników w tym do WTZ w Gilowicach 101 uczestników, do

WTZ przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu 36 uczestników. Ponadto Powiat Żywiecki zgodnie z porozumieniem zawartym z Powiatem Suskim dotyczącym pokrywania kosztów rehabilitacji w WTZ w Kukowie w odniesieniu do 2 mieszkańców Powiatu Żywieckiego przeznaczył na dofinansowanie ze środków własnych kwotę 7 488,00

„Zajęcia klubowe” w Warsztacie Terapii Zajęciowej.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił w roku 2022 program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez możliwość prowadzenia przez Warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W ramach programu WTZ zainteresowany prowadzeniem zajęć klubowych może ubiegać się o ich dofinansowanie. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganiu uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

Uczestnikami zajęć klubowych mogą być:

- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia,
- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy o rehabilitacji), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Z programu w roku 2024 skorzystał Warsztat Terapii Zajęciowej działający przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Żywcu, który otrzymał dofinansowanie na realizację zajęć klubowych na podstawie umowy zawartej z Powiatem Żywieckim nr 1/ZK/PCPR/2024 z dnia 27 marca 2024r. na podstawie wystąpienia nr 1/2023 z dnia 16 listopada 2023r (korekta z dnia 2 stycznia 2024r.). Przyznane w ramach programu dofinansowanie dotyczyło kosztów, które mogły obejmować aktywne formy wspierania osób niepełnosprawnych w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia.

Czas trwania zajęć klubowych wynosił nie mniej niż 5 godzin miesięcznie.

Liczba osób, która została objęta wsparciem w programie zajęć klubowych - wynosiła w trakcie roku 2024 łącznie 31 osób.

Otrzymane środki PFRON na realizację programu – łącznie 209 715,00zł

Środki PFRON wykorzystane na realizację programu w ramach finansowania zajęć klubowych w WTZ – 204 600,00zł

Środki PFRON wykorzystane na pokrycie kosztów obsługi programu – 5 115,00zł

3.2 Rehabilitacja zawodowa.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2024 roku zabezpieczono w drodze uchwały kwotę w wysokości 95 000,00 zł, w tym odpowiednio na realizację zadania: dofinansowanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej kwotę 55 000 zł, na realizację zadania: zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej kwotę 40 000,00 zł. W wyniku ogłoszonego naboru przez Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu nie złożono żadnych wniosków. W związku z czym, kwotę w wysokości 95 000,00 zł postanowiono w drodze uchwały przeznaczyć na realizację zadań bieżących z zakresu rehabilitacji społecznej.

3.3 Realizacja programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON.

3.3.1. Aktywny Samorząd.

Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program w 2024 roku obejmował następujące formy wsparcia:

MODUŁ I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych

1. obszar A:

2. zadanie 1,4- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu
3. zadanie 2,3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy

4. obszar B:

5. zadanie 1,4,3- dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
6. zadanie 2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego oraz jego elementów i oprogramowania,
7. zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,

8. obszar C :

9. zadanie 1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
10. zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
11. zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
12. zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
13. zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,

- **obszar E** – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

W ramach realizacji programu przyznano dofinansowania na następujące rodzaje pomocy:

- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego (28 osób) - kwota wydatkowana – 231 656,63 zł.
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (4 osoby) – kwota wydatkowana – 10 220,95 zł.
- dofinansowanie szkolenia w zakresie zakupionego sprzętu elektronicznego (4 osoby) – kwota wydatkowana 11 100,00 zł.,
- 14. pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (2 osoby) - 4 838,96 zł.,
- 15. pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu (8 osób) – kwota wydatkowana – 110 779, 39zł.
- 16. pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (10 osób) – kwota wydatkowana 199 194,98 zł.
- 17. pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (1 osoba) – 20 020,00zł.
- 18. pomoc w zakupie skutera o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (7 osoby) – kwota wydatkowana 55 805,00 zł.
- 19. pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej (48 osób) – 18 300,00zł.

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (41 osób) kwota wydatkowana – 252 042,00 zł.

Na realizację programu w 2024 roku powiat otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 954 835,00 zł.

Złożono 188 wniosków z czego pozytywnie rozpatrzonych i zrealizowanych zostało 174 wniosków kwotę 913 856,91zł.

Realizacja programu jest kontynuowana w 2025 roku.

3.3.2. Program wyrównywania różnic między regionami III.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu realizuje również „Program wyrównywanie różnic między regionami III”. Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej. Powiat Żywiecki, spełniając określone warunki, w 2024 roku przystąpił do uczestnictwa w programie pozyskując środki w wysokości: 117 500,00 zł. w tym:

Obszar D – likwidacja barier transportowych – w ramach tego obszaru dofinansowanie do zakupu busa 9 osobowego przeznaczonego do przewozu osób z niepełnosprawnościami uzyskała Gmina Ślemień, która otrzymała dofinansowanie w wysokości 117 500,00 zł.,

3.3.3 Program Samodzielność – Aktywność – Mobilność. Mieszkanie dla absolwenta.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu realizowany jest program SAM Mieszkanie dla absolwenta. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Zadanie adresowane jest do osób:

- posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu również na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- posiadających status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku, lub opuszczających rodzinę zastępczą rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą, lub opuszczających warsztat terapii zajęciowej
- posiadających pełną zdolność do czynności prawnych,
- które okażą stosowne zaświadczenie, że nie są właścicielem mieszkania ani nie przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości realizowania aktywności zawodowej
- które przedłożą oświadczenie o poszukiwaniu zatrudnienia lub o pojętym zatrudnieniu.

Dofinansowanie udzielane jest na okres maksymalnie do 60 miesięcy, ma charakter degresywny i wynosi:

- od 1 do 24 miesiąca – 100% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 100% miesięcznej maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,
- od 25 do 42 miesiąca – 70% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 70% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,
- od 43 do 60 miesiąca – 40% kosztów najmu nie więcej jednak niż 40% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,

Powiat Żywiecki 18 sierpnia 2022 podpisał umowę nr SAA/000022/12/D w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” – Mieszkanie dla absolwenta, w ramach której PFRON przyznał Powiatowi środki finansowe na realizację programu w latach 2022-2026 do łącznej wysokości 126,000,00zł.

Liczba złożonych wniosków w 2024r - 2

Łączna liczba zawartych umów w 2024 – 1

Wyплаты w 2024r – 2 334,00zł

Kwota zobowiązań wynikających z zawartych umów – 99 895,20zł

4. Zadania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu w roku 2024.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu realizuje zadania z zakresu administracji rządowej i jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, jako instancja I stopnia.

W okresie sprawozdawczym Zespół realizował wszystkie zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w aktach wykonawczych dla niej poprzez:

- wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (lekki, umiarkowany, znaczny) dla osób po 16 roku życia,
- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób przed 16 rokiem życia,
- wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenia ZUS, KRUS,
- wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej,
- wydawanie kart parkingowych,
- prowadzenie Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN),
- udzielanie informacji dotyczących procesu wydawania orzeczeń.

Osoby składające wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności stanowią populację bardzo zróżnicowaną.

Zespół orzekając bierze pod uwagę uszkodzenia poszczególnych narządów i ich funkcji, które można podzielić na następujące kategorie:

- osoby z niepełnosprawnością fizyczną (uszkodzenie narządu ruchu, narządów wewnętrznych);
- osoby z niepełnosprawnością sensoryczną (osoby niewidome i słabo widzące, osoby niesłyszące i słabo słyszające);
- osoby z niepełnosprawnością psychiczną (osoby chore psychicznie oraz osoby upośledzone umysłowo);

- osoby ze złożoną niepełnosprawnością.

W związku z powyższym, zadaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jest dobór odpowiednich specjalistów i członków zespołu indywidualnie dla każdej osoby składającej wniosek.

W skład Powiatowego Zespołu wchodzi: przewodniczący, sekretarz, 2 osoby pełniące funkcję pomocy administracyjnej, 7 lekarzy - przewodniczących składów orzekających, 2 psychologów, 1 pedagog i 4 pracowników socjalnych i 2 osoby pełniące funkcję doradcy zawodowego (członkowie składów orzekających).

Orzeczenie jest dokumentem potwierdzającym niepełnosprawność. Przysługujące osobie niepełnosprawnej świadczenia oraz ulgi i uprawnienia uzależnione są od orzeczonej niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a w niektórych przypadkach również od kodu schorzenia lub szczegółowego wskazania znajdującego się na orzeczeniu. Otrzymane w Zespole orzeczenie należy złożyć we właściwej instytucji przyznającej świadczenia lub ulgi. W znacznej większości wnioski o wydanie orzeczenia zostały złożone celem uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego i przez opiekuna osoby niepełnosprawnej świadczenia pielęgnacyjnego, zdobycia odpowiedniego zatrudnienia, korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Kolejna grupa wniosków dotyczyła uzyskania karty parkingowej, zaopatrzenia w środki ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z ulgowych przejazdów środkami PKS i PKP oraz uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

W związku z uruchomieniem od 2024 roku nowego świadczenia wspierającego, Zespół został zobowiązany na mocy ustawy do wydawania i przyjmowania wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, a następnie przesyłania tych wniosków do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Jest to kolejne zadanie nałożone na Zespół bez zwiększenia liczby etatów czy środków, a liczba wydanych i przyjętych wniosków wyniosła 1300.

W 2024 roku w dalszym ciągu odnotowywany był wzrost liczby składanych wniosków oraz ilość wydanych orzeczeń. W 2024 roku złożono o 169 wniosków więcej niż w roku 2023, oraz wydano 191 orzeczeń więcej niż w roku 2023r.

Od stycznia do grudnia 2024r. do Powiatowego Zespołu wpłynęło wniosków o wydanie orzeczenia, w tym:

- 3187 osób powyżej 16 roku życia
- 347 dzieci do 16 roku życia.

Dla osób powyżej 16 roku życia wydano 2904 orzeczenia.

Dla osób do 16 roku życia wydano 377 orzeczeń.

W 2024 roku wydano 621 legitymacji dla osób niepełnosprawnych tj. o 116 więcej niż w roku 2023, w tym:

Legitymacje są wystawiane na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień. Okres ich ważności jednak nie będzie dłuższy niż 5 lat (w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność) lub 10 lat (w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60. rok życia).

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu wydał w 2024 roku 739 kart parkingowych tj. o 134 karty więcej niż w roku 2023.

Karty parkingowe są wystawiane na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności. Okres ich ważności nie będzie dłuższy jednak niż 5 lat (w przypadku kart dla osób niepełnosprawność) lub 3 lat (w przypadku kart parkingowych wydawanych dla placówek).

5. Obsługa Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy w Żywcu obsługuje Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żywieckim, która została powołana Zarządzeniem Starosty Powiatu Żywieckiego Nr 76/2023 z dnia 18 grudnia 2023 r. na czteroletnią kadencję w latach 2024 – 2027.

Rada jest ciałem opiniodawczo – doradczym Starosty Żywieckiego.

Do zakresu działania Rady zgodnie z art. 44b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych, a także opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu w Żywcu pod kątem skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2024 roku odbyło się 5 posiedzeń Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żywieckim z czego 3 posiedzenia odbyły się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, pozostałe 2 odbyły się w formie zdalnej. Ponadto drogą elektroniczną i telefoniczną konsultowano z członkami Rady szereg spraw dotyczących osób niepełnosprawnych. Na spotkaniach Rady obecny był zawsze Dyrektor oraz pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie protokolujący posiedzenia Rady. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w okresie sprawozdawczym tj. w 2024 roku prowadziła działania o charakterze inicjatywnym oraz konsultacyjno-opiniodawczym. Wszystkie protokoły z posiedzeń Rady zostały zamieszczone na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu i są powszechnie dostępne.

6. Dom Pomocy Społecznej.

Na terenie Powiatu Żywieckiego funkcjonuje 1 Dom Pomocy Społecznej. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązujących standardów i na swoją działalność posiada zezwolenie Wojewody Śląskiego. Dom przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku i do dyspozycji pensjonariuszy posiada 100 miejsc. Celem działalności Domu jest zapewnienie całodobowej opieki osobom, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie są zdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym.

Koszt utrzymania w Domu Pomocy Społecznej w Żywcu ustala corocznie Starosta Żywiecki Zarządzeniem opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej opłatę za pobyt w DPS wnoszą kolejno: mieszkańiec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu; małżonek, krewni zstępni przed wstępnymi; gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Ogłoszony i opublikowany koszt utrzymania mieszkańca za rok 2024 wyniósł 5 678,20 zł. Koszty te dotyczą mieszkańców przyjętych po 1 stycznia 2004 r., gdyż za mieszkańców przyjętych przed tą datą koszty pokrywa Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. W Domu przebywa 7 mieszkańców umieszczonych przed 1 stycznia 2004r. W roku 2024 wydano 18 decyzje umieszczające w Domu Pomocy Społecznej w Żywcu, 11 mieszkańców domu zmarło.

7. Środowiskowy Dom Samopomocy

Od roku 2019 działa w Radziechowach Środowiskowy Dom Samopomocy „Pod skrzydłami Anioła”. Przeznaczony jest dla 20 osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, sprzężonymi oraz ze spektrum autyzmu. Jest to placówka wsparcia dziennego, gdzie jej

uczestnicy przy współudziale specjalistów z różnych dziedzin, w ramach poszczególnych pracowni, nabierają wprawy w samodzielny funkcjonowaniu w życiu codziennym. Od 1-06-2021 uczestnicy tych zajęć ustawowo zostali zwolnieni z obowiązku pokrywania części kosztów za pobyt w tej placówce. Na koniec 2024r. skierowanych było 20 uczestników na te zajęcia, głównie byli to mieszkańcy Gmin z terenu Powiatu Żywieckiego. PCPR sprawuje nadzór zarówno merytoryczny jak i finansowy nad działalnością Domu. Działalność ŚDS finansowana była w roku 2024 ze środków budżetu Państwa w wysokości 756 586,20 zł. Dowóz uczestników ŚDS był współfinansowany przez Gminy z terenu Powiatu Żywieckiego w następującej wysokości:

- Miasto Żywiec – 7 000,00 zł.
- Gmina Łodygowice – 20 000,00 zł.
- Gmina Węgierska Górka- 2 500,00 zł.
- Gmina Ślemień – 4 000,00 zł.
- Gmina Świnna – 4 000,00 zł.

8. Realizacja programów.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – EDYCJA 2024 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Działania w ramach resortowego Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 zostały zaplanowane na okres od 1 stycznia 2024r. do 31 grudnia 2024r. Realizację działań rozpoczęto od dnia 2 stycznia 2024r. (ogłoszono nabór do Programu). Pierwsze umowy z asystentami zostały podpisane w dniu 12 stycznia 2024r.

W okresie objętym Sprawozdaniem:

1. 77 osób otrzymało wsparcie w postaci usług asystencji osobistej, w tym:

- a. 30 osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- b. 33 osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c. 5 osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- d. 5 osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- e. 4 dzieci w wieku do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

2. 71 osób zostało zatrudnionych na stanowisku asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.

3. Łącznie wykonanych zostało 31 179 godzin usług asystencji osobistej.

4. Ogółem kwota środków finansowych z Funduszu Solidarnościowego otrzymana na realizację Programu wynosiła 1 677 186,00 zł. W okresie objętym Sprawozdaniem łączna kwota wykorzystana na realizację Programu wyniosła 1 673 122,67 zł, w tym:

- a. Koszt wynagrodzenia asystentów za wykonaną usługę asystencji osobistej – 1 557 534,63 zł,
- b. Koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystentów towarzyszących uczestnikowi oraz koszt przejazdów asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/inny środek transportu w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu oraz koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia

kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi Programu (dla asystenta świadczącego usługi na rzecz jednego uczestnika) – 76 117,82 zł

c. Koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystentów towarzyszących uczestnikowi oraz koszt przejazdów asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/innym środkiem transportu w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu oraz koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi Programu (dla asystenta świadczącego usługi na rzecz więcej niż jednego uczestnika) – 5 914,22 zł

d. Koszt ubezpieczeń OC oraz NNW dla asystentów – 670,00 zł

e. Koszt obsługi Programu – 32 886,00 zł

f. Kwota zwrotu odsetek bankowych od niewykorzystanych środków na realizację zadania – 4 977,52 zł

Różnica pomiędzy kwotą otrzymanych środków z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu a kwotą wykorzystanych środków powstała w wyniku niezrealizowania wszystkich godzin wsparcia przyznanych uczestnikowi, który w wyniku pogorszenia stanu zdrowia został skierowany do szpitala oraz z tym, że koszt wynagrodzenia asystenta z tytułu obowiązujących przepisów jest zróżnicowany z uwagi na sytuację składkową asystenta.

Wskaźnik określający odsetek uczestników będących osobami wymagającymi wysokiego poziomu wsparcia – w Programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 – wyniósł 93,51%.

9. Realizacja zadań wobec obywateli Ukrainy w zakresie pieczy zastępczej.

PCPR realizuje również zadania wynikające z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W roku 2024r. na terenie Powiatu Żywieckiego w ośrodku w Pewli Ślemieńskiej przebywała grupa 12 wychowanków ukraińskiej pieczy zastępczej. Sukcesywnie dzieci z tej grupy były przekazywane do adopcji do rodzin ukraińskich i wracały do Ukrainy. Na dzień 31.12.2024r. w ośrodku przebywało dwoje wychowanków.

W 2024r. PCPR wypłacało małoletnim obywatelom Ukrainy, którzy przed przyjazdem na teren Polski przebywali w ukraińskiej pieczy zastępczej świadczenie wychowawcze 800+ w łącznej kwocie 43 200,00 zł. Całą obsługę finansowo – księgową prowadził PCPR.

Małoletni, którzy przed przyjazdem do Polski przebywali w ukraińskiej pieczy zastępczej otrzymali, także świadczenie Dobry Start w wysokości 900,00zł., świadczenie zostało wypłacone dla 3 osób.

PCPR w Żywcu prowadzi również nadzór nad realizacją praw i obowiązków 1 opiekuna faktycznego ustanowionego dla małoletnich, którzy przed przyjazdem na teren Polski przebywali w Ukraińskiej w pieczy zastępczej.

W 2024 r. na mocy postanowienia Sądu w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 3 małoletnich obywateli Ukrainy w dwóch rodzinach zastępczych i jednym przebywającym w rodzinnym domu dziecka. Rodzinom zastępczym za okres sprawowania nad dzieckiem opieki zostało wypłacone świadczenia w łącznej wysokości 57 964,50 zł. Z rodzinami współpracuje koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

10. Sprawozdanie finansowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2024r.

Wykonanie finansowe jednostki na poszczególne zadania wynosiło:

- 1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – 2 476 868,08 zł.** środki na finansowanie wynagrodzeń zatrudnionych pracowników oraz zakup materiałów i usług.
- 2. Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności – 932 540,00 zł.** – środki dotacji celowej przeznaczone na wynagrodzenia pracowników, obsługę składu orzekającego, na wyposażenie zespołu i wydatki bieżące związane z utrzymanie Zespołu; w tym kwota 4.579,00 zł pochodząca z Funduszu Pomocy Ukrainie. Dodatkowo środki własne Powiatu przeznaczone na funkcjonowanie zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności w roku 2024 wyniosły **13 490,96 zł.**
- 3. Rodziny zastępcze – 4 278 906,91 zł** na finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci w rodzinach zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę i wynagrodzenia dla rodzin zawodowych, koordynatorów.
- 4. Finansowanie świadczeń dla wychowanków opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą oraz przebywających w takich placówkach poza terenem powiatu żywieckiego – 377 050,70 zł.**
- 5. Środki na realizację zadań PFRON wyniosły odpowiednio:**
 - Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych **7 176 272,00 zł**
 - Aktywny samorząd **913 856,91zł.**
 - Program Wyrównywania Różnic Między Regionami – **117 500,00 zł.**
- Środki na realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – **1 673 122,67**
- Środki na realizację programu „Przeciwdziałanie przemocy domowej” – **12 994,54 zł.**
- Środki na realizację programu Mieszkanie dla Absolwenta – **2 334,00 zł.**
- 6. Środki na działalność ŚDS w Radziechowach – 756 586,20 zł. na bieżącą działalność oraz 37 500,00 zł. na dowóz uczestników ŚDS.**
- 7. Finansowanie uczestnictwa dwóch mieszkańców Powiatu Żywieckiego w WTZ Kuków- 7 488,00 zł.**
- 8. Finansowanie zajęć klubowych w WTZ ze środków PFRON- 209 715,00 zł.**
- 9. Finansowanie programów integracji dla cudzoziemców – 5 220,00 zł.**
- 10. Finansowanie osoby do pomocy dla opiekuna tymczasowego dzieci – uchodźców z Ukrainy – 32 245,55 zł.**
- 11. Finansowanie pobytu małoletnich obywateli Ukrainy w pieczy zastępczej – 57 964,50 zł.**
- 12. Finansowanie dodatków motywacyjnych ze środków dotacji celowej oraz Funduszu Pracy dla: pracowników jednostek pomocy społecznej – 42 016,71 zł, pracowników systemu pieczy zastępczej – 82 771,75 zł, zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka – 49 967,40 zł.**

Łącznie: 19 256 411,88 zł.

11. Wykaz potrzeb na rok 2025

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest ustawowym obowiązkiem wynikającym z art. 112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej i art. 182 ust. 5.

Podstawą do określenia wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej i wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest ocena prowadzona na bieżąco przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanych zadań oraz analiza zasobów Powiatu w sferze socjalnej (kadrowej i instytucjonalnej). Z uwagi na wyniki powyższych analiz potrzeby przedstawiają się następująco:

11.1. w zakresie ustawy o pomocy społecznej:

- potrzeba zapewnienia usług i wsparcia w ramach ośrodka interwencji kryzysowej lub hostelu dla osób wymagających wsparcia w postaci udzielenia schronienia,
- potrzeba zapewnienia miejsc w ośrodku wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- potrzeba tworzenia miejsc noclegowych dla osób stosujących przemoc domową w związku z nowym trybem usunięcia ich z miejsca zamieszkania,
- potrzeba zapewnienia szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- z uwagi na zwiększanie się w strukturze demograficznej mieszkańców Powiatu Żywieckiego udziału osób starszych i tym samym starzenie się społeczeństwa lokalnego, PCPR rekomenduje potrzebę rozszerzania form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych w postaci tworzenia we współpracy z gminami miejsc opieki wytchnieniowej przy wykorzystaniu infrastruktury powiatowych ośrodków wsparcia (dom pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy), realizację specjalistycznego poradnictwa dla opiekunów osób niepełnosprawnych oraz realizację usług asystenta osobistego dla osób niepełnosprawnych w ramach rządowych programów.

11.2. w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej:

- potrzeba dodatkowego wsparcia finansowego na realizację specjalistycznego poradnictwa dla rodzin zastępczych, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych, a także terapii rodzinnej,
 1. potrzeba dalszego rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
 2. potrzeba tworzenia rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
 3. potrzeba utworzenia mieszkań treningowych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
 4. potrzeba dalszego rozwoju działalności diagnostyczno- konsultacyjnej której celem jest pozyskiwanie, szkolenie kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka,
 5. potrzeba zapewnienia rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka specjalistycznego poradnictwa oraz szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji i umiejętności,
 6. potrzeba pozyskania środków na organizację wypoczynku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

11.3. w zakresie poradnictwa specjalistycznego:

- potrzeba podjęcia kroków zmierzających do umożliwienia mieszkańcom powiatu dostępu do profesjonalnej pomocy psychiatrycznej, zwłaszcza w obszarze psychiatrii dziecięcej,
- potrzeba zatrudnienia psychoterapeuty pracującego w nurcie systemowym w celu umożliwienia mieszkańcom powiatu korzystania z terapii rodzinnej, czy terapii małżeńskiej, która często zalecana jest przez sąd rodzinny i inne poradnie specjalistyczne. Na terenie Powiatu nie ma na ten moment miejsca, gdzie taka specjalistyczna pomoc byłaby dostępna,
- potrzeba zapewnienia pracownikom zajmującym się pomocą psychologiczno-terapeutyczną odpowiedniego wsparcia w postaci obowiązkowej regularnej superwizji w celu zabezpieczenia profesjonalnej, etycznej, merytorycznej pracy.
- potrzeba stworzenia na terenie powiatu możliwości prowadzenia grup psychoedukacyjnych, grup wsparcia dla osób w żałobie, grup wsparcia dla rodziców, dorosłych oraz przede wszystkim dla dzieci i młodzieży.

11.4. w zakresie Domu Pomocy Społecznej:

- potrzeba kontynuacji remontu pokoi i łazienek pensjonariuszy oraz ich przystosowanie pod kątem osób niepełnosprawnych,
- potrzeba termomodernizacji budynku DPS oraz zastosowanie nowoczesnych rozwiązań (fotowoltaika, pompy ciepła) w celu zmniejszenia kosztów utrzymania budynku.

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XV/107/2025
Data dokumentu	2025-03-31
Organ wydający	Rada Powiatu w Żywcu
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2024
Identyfikator dokumentu	D7BF2985-7181-4394-8266-DB103B79CA7C

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-1836664384
Numer seryjny	75BF9171EA69373A44944433964EAC8A
Osoba podpisująca	Wiesław Sypta
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	2025-04-02 11:49:39
Zakres podpisu	Podpis całego dokumentu
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL